

Препис – извлечение!

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НИКОЛАЕВО

РЕШЕНИЕ

№ 277

**Взето на заседание на Общински съвет Николаево, проведено на 17.09.2021 г. с
Протокол № 27**

ОТНОСНО: Приемане на План за действие на Община Николаево в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2021 – 2023 г.

Мотиви:

Общинските планове за действие се разработват като неразделна част от Стратегията на Област Стара Загора за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021 – 2023 г., в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите /2021 – 2023/ и е необходимо да бъдат разгледани и гласувани от Общински съвет. Изпълнението на плана е насочено към приоритетни области на интеграционна политика: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост и социално включване, върховенство на закона и недискриминация, култура и спорт. Реализирането на общинската политика за интегриране на уязвимите групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавни изисквания, възможности на местната власт и потребностите на жителите от общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще. В практическата реализация на Плана за действие ще бъде прилаган интеграционният принцип на база равнопоставеност и равна отговорност, т.е. оказване на помощ не само на ромската етническа група и другите групи в неравностойно социално положение, но и на всички български граждани. Общинският съвет има задължение да приеме План за действие на Община Николаево в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. В община Николаево процесът на интегриране, равнопоставеност, приобщаване и участие на ромите, както и на други граждани в уязвимо социално положение, близко до това на ромите ситуация е непрекъснат. Пандемията от COVID – 19 засили уязвимостта на изолирани и маргинализирани ромски общности и показа спешната нужда от по-ефективен и всеобхватен политически отговор на национално, европейско ниво и най-вече на местно ниво. Планът за действие на Община Николаево за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация /2021 – 2023/ е неразделна част от Стратегията на област Стара Загора за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода /2021 – 2023/ и по тази причина той следва приоритетите и целите на областната стратегия. Едни от поставените цели са: подобрен достъп на етническите малцинства в община Николаево, намалена безработицата сред малцинствата, намалена неграмотността сред 18 – 29 годишните млади хора, намаляване броя на отпадналите от училище ученици, повишена осведоменост на целевите групи, включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД и осигуряване на актуална информация и детайлизирана картина на състоянието, проблемите и потребностите от приобщаване на маргинализираните етнически групи.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА, Общински съвет-Николаево

Р Е Ш И:

1. Приема План за действие на Община Николаево в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2021 – 2023 г..

Общински съвет гласува с 9 гласа, от които „за“ - 9 „против” - няма, „въздържали се” – няма

ХРИСТО НЕЙКОВ /П/

Зам.-Председател Общински съвет-Николаево

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА!

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

НА ОБЩИНА НИКОЛАЕВО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ

2021 г.

I. Въведение

Интеграцията на ромската общност е един от приоритетите на Общинския план за развитие на Община Николаево, насочен към изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите с оглед на общите усилия на България за равнопоставено интегриране към Европейската общност.

Планът за действие на Община Николаево за интегриране на ромите е изготвен в съответствие с действащите национални, регионални, местни и международни стратегически и оперативни документи в областта на ромската интеграция в изпълнение на общонационалната политика за повишаване качеството на

живота и за гарантиране на равните възможности на българските граждани от ромски произход и други, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Планът за интегриране на ромите в Община Николаево отчита ситуацията на тази общност в общината от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Данните от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България 2011г. по отношение на етническата принадлежност са непълни.

Част от хората, които околното население назовава като „роми” или „цигани” се самоопределят като българи, което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Трябва да се има предвид, че извън преброяванията на населението, данни по етнически признак не се събират. Данните, с които разполагат например дирекциите «Бюро по труда» са на основа на доброволно самоопределяне на регистриращите се.

Има отделни случаи, в които за нуждите на изпълнение на дадени проекти, програми и др., се събира доброволна информация по етнически признак.

Планът за действие цели очертаване на целите и задачите за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация при населението на община Николаево. В практическата реализация на Плана за действие ще бъде прилаган интеграционният принцип на база равнопоставеност и равна отговорност, т. е. оказване на помощ не само на ромската етническа група и другите групи в неравностойно социално положение, но и на всички български граждани като цяло, които имат потребност от определена помощ и съдействие при решаването на проблеми. В община Николаево този процес на интегриране, равнопоставеност, приобщаване и участие на ромите, както и на други граждани в уязвимо социално положение, близко до това на ромите ситуация е непрекъснат. Пандемията от COVID – 19 засили уязвимостта на изолирани и маргинализирани ромски общности и показа спешната нужда от по – ефективен и всеобхватен политически отговор на национално, европейско ниво и най – вече на местно ниво. При разработването на плана е взета предвид следната нормативна база:

➤ Конституцията на Република България (С.,1991.)

Чл. 6. (1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права;

(2) Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.

➤ Закон за защита от дискриминация (Обн. ДВ.бр.86 от 30.09.2003 г., в сила от 01.01.2004 г.)

Чл.1. Този закон урежда защитата срещу всички форми на дискриминация и съдействия за нейното предотвратяване;

Чл.2. Целта на закона е да осигури на всяко лице право на:

1. равенство пред закона;

2. равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот;

3. ефективна защита срещу дискриминация.

➤ Преброяване на населението от 2011 г. НСИ.

➤ Национална стратегия за интегриране на ромите в Република България (2012 – 2020 г.).

➤ План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 — 2025 г.

➤ Европейски стълб на социалните права.

➤ Проект на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите /2021 – 2030 г./.

Настоящият план на община Николаево за действие ще бъде приобщен към Стратегията на област Стара Загора за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021-2023 г. Дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към решаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Планът за действие е съобразен с проекта на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021-2030 и Националния план за действие за периода 2021-2023 г.

Планът за действие на община Николаево е разработен като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя на база регламентирани периодични анализи. Той има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход. В настоящия документ терминът „роми“ се използва като общ термин. Той включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно. В унисон с Националната стратегия, Планът прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Основните цели на плана за действие са:

- 1) Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- 2) Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- 3) Разширяване възможностите на местната администрация да привлича и оползотворява ресурси по програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване, включване на малцинствени общности във всички сфери на обществения живот;
- 4) Създаване на благоприятни условия за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените, икономическите и социални процеси на територията на общината;
- 5) Равнопоставеност на всички български граждани независимо от пол, раса, религия, верска и етническа принадлежност;
- 6) Провеждане на общинска образователна, социална и здравна политика, ориентирана към етническите малцинства.
- 7) Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Основните приоритети на Плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение са:

- ✓ Образование;
- ✓ Здравеопазване;
- ✓ Жилищни условия;
- ✓ Заетост и социално включване;
- ✓ Върховенство на закона и недискриминация;
- ✓ Култура и медии.

Изпълнението на Плана е насочено към:

- ✓ Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на община Николаево;

- ✓ Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на Община Николаево;
- ✓ Превръщане на Община Николаево в привлекателно място за живот, лично и обществено развитие;
- ✓ Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- ✓ Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

II. Анализ на актуалното социално-икономическо състояние на ромската общност и оценка на потребностите в Община Николаево.

1. Население – демографска характеристика

Община	Етническа група			
	българска	ромска	турска	друга
НИКОЛАЕВО	2493	1083	464	8

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите остават втората по големина етническа група в общината.

От данните се вижда, че ромският етнос е вторият по численост след българския, а турската етническа група е трета по численост. Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми” или „цигани” да се самоопределят като българи, турци и др., което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Това означава, че реалният относителен дял и съответно абсолютният брой на ромското население е по-голям.

Население по етническа група и възраст в Община Николаево:

Етническа група	ВЪЗРАСТ								
	Общо	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 и повече
общо	4346	738	555	541	471	460	450	516	615
в т.ч. отговорили	4101	652	512	510	439	441	440	500	607
българска	2493	152	202	218	243	301	345	445	587
турска	464	128	0	90	0	47	0	0	11
ромска	1083	322	227	200	142	93	53	40	6
друга	8	0	0	0	0	0	0	0	3
Не се самоопределят	53	50	0	0	0	0	0	0	0

Население по етническа група по населени места в Община Николаево по данни на служба „ГРАО” в общината:

Населено място	Етническа група
	ромска
гр. Николаево	1427
с. Едрево	570
с. Елхово	192
с. Нова махала	670

Населението на Община Николаево от ромски произход живее в повечето случаи в компактни групи в отделни квартали на населените места. Създаването на добри условия на живот и социализацията му е от решаващо значение за бъдещото развитие на общността. Настоящият план за действие задава основни принципи на общинската политика за равноправно интегриране на българските граждани от ромски произход и други в уязвимо социално - икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. Интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се, с цел постигане на видима промяна на конкретно населено място /квартал, махала/.

Планът е отворен и подлежи на допълнение и актуализиране.

Основните приоритети на плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение са:

- повишаване на образованието;
- здравния статус;
- жилищни условия;
- заетост;
- върховенство на закона и недискриминация;
- култура и медии.

2. *Икономическо състояние*

Състоянието на икономиката на община Николаево през последните години, следва общите тенденции, наблюдавани в национален мащаб и характеризиращи състоянието на голяма част от малките общини и населени места. Все още не е намерен комплекс от балансиращи фактори, които да осигурят малки, но повече на брой и гъвкави икономически субекти, които да откриват работни места.

Икономическата изостаналост на Община Николаево е предпоставка за увеличаване на безработицата и броя на социално слабите и бедни жители на общината, които представляват рискова социална група сред населението на община Николаево.

ИЗВОДИ:

При анализа на социално-демографската и икономическа картина на община Николаево се открояват основните фактори, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на лица и семейства в неравностойно положение, нуждаещи се от подкрепа и социални услуги.

Такива фактори са:

- равнището на бедност и доходи – трайна липса на постоянни доходи, голям брой безработни лица и такива с недостатъчно доходи в трудоспособна възраст;

- структура на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, в които има здравословни и образователни проблеми;
- социално изключване и принадлежност към уязвими етнически малцинства, които живеят в изолация в обособени квартали и махали;

III. Приоритети

1. Образование

Образованието е една от най-важните и сложни сфери. Развитието ѝ оказва влияние – пряко и косвено - върху всички останали сектори на обществения живот.

На територията на община Николаево функционират една детска градина „Снежанка” гр. Николаево с три филиала към нея: филиал „Кокиче” с. Едрево, филиал „Еделвайс” с. Елхово, филиал „Зорница” с. Нова Махала . На територията на община Николаево функционират 4 /четири/ училища в населените места: Николаево, Едрево, Елхово, Нова Махала, като 3 /три / са начални и 1/едно/ основно което е иновативно и средишно. Има и Професионална Гимназия в гр. Николаево.

Основни, начални училища и професионална гимназия

- ОУ ”Св. Св. Кирил и Методий” гр. Николаево;
- НУ ”В. Левски” с. Едрево;
- НУ ”Братя Жекови” с. Елхово;
- НУ ”Св. Св. Кирил и Методий” с. Нова Махала;
- ПГ ”Атанас Дамянов” гр. Николаево.

Няма необхванати деца и ученици в задължителна преучилищна и училищна възраст. Сградния фонд и техническото оборудване на учебните заведения е частично подобрен, предвид извършените ремонтни дейности по проекти. В част от училищата липсват физкултурни салони, а спортните площадки се нуждаят от нови настилки и модернизация. Необходимо е също така и осъвременяване на съществуващата техника. Интересите на децата се развиват в часове по СИП, както и в читалищата на територията на общината. За равен достъп до образователната система, общината осигурява транспорт за децата, които живеят в съседно населено място до училището и обратно.

Изводи:

Детските и учебните заведения в общината обхващат всички възрастови групи. Намалява броят на учениците като следствие от неблагоприятните демографски тенденции в малките населени места. Това от своя страна води до заплахата от съкращаване на паралелки и закриване на детски и учебни заведения.

Причините за отпадане на учениците от училище са социално-икономически, образователни и етнокултурни. Главно това са финансови проблеми в семейството, заминаване на родителите в чужбина, незаинтересованост от страна на родителите, липса на мотивация за учене от страна на децата, затруднения при изучаването на преподавания материал и ранно сключване на бракове, които са характерни за ромския етнос и са част от традициите им. Важна задача на класните ръководители е привличането на родителите като съюзник на училището и приобщаването им към училищния живот.

Съвместно с родителите се предприемат мерки за подобряване на работната среда и дисциплината в училище и намаляване на безпричинните отсъствия. Редовно се информират за училищните мероприятия и учебно-възпитателния процес. Провежда се индивидуална работа както с учениците от ромския етнос, така и с родителите им, относно правата и задълженията на учениците, а правилното възпитание на децата и личния пример, който им дават, за организирането на различни празници и тържества, по въпроси на обучението и възпитанието на т.нар. ”трудни деца”, за предотвратяване

на евентуалното им отпадане от училище, за предотвратяване на ранното сключване на бракове. Задължително се провеждат родителски срещи по график определен от директора и индивидуални срещи с родителите на проблемните ученици. Като мярка се използват посещения по домовете, съвместно със Дирекция „Социално подпомагане” гр. Гурково. Провеждат се срещи с родителите на деца в риск, като същите се запознават с правата и задълженията си по Семейен кодекс, по ЗНП, ППЗНП, ЗБППМН, НК и др. нормативни актове, уреждащи социалните отношения „дете-родител - държава”. При възникване на проблем с проява на агресия от или спрямо дете или ученик веднага се провежда разговор с родителите и се уведомяват надлежните държавни органи за закрила на детето и МВР.

2. Здравеопазване

На територията на общината са регистрирани 3 /три/ общопрактикуващи лекари и 3 /три/ стоматолога, които имат сключени договори с Регионалната здравноосигурителна каса. Спешни кабинети на територията на общината няма. При необходимост от спешна и неотложна медицинска помощ хората се насочват към гр. Гурково, гр. Казанлък и гр. Стара Загора. Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Наблюдават се следните тенденции: по отношение на бременността – бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане, същите не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Като цяло бременностите са много ранни. Част от населението на етническите групи е неосигурено или с прекъснати здравноосигурителни права. Липсват навици за профилактични прегледи при лекар и стоматолог. В община Николаево работят една аптека и една дрогерия.

Медицинското обслужване на детските градини и училищата на територията на община Николаево се осъществява от 5/пет/ правоспособни медицински лица, които са разпределени със заповед на Кмета на община Николаево. По утвърден график те обхващат всички учебни заведения.

Подобряването на здравето на всички граждани е в основата на политиките в областта на общественото здраве. Целите, свързани с този приоритет са насочени към активна промоция на здравето и превенция на хроничните незаразни болести и социално значими болести, и активното подпомагане на уязвими групи да получат ефектен достъп до здравни грижи и здравно обслужване. Повишаването на здравната култура и информираността на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация е важна стъпка за осъзнаване на необходимостта от ползване на здравни грижи и услуги. По данни от Проекта на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите / 2021 – 2030г. /, рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България, наблюдаваме по силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания). Община Николаево не прави изключение от тази картина. Поради неизградената или лоша инфраструктура в селищата и махалите им, представителите на големите малцинствени общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити. Най-често тези проблеми се срещат при ромите. Изключително сериозен проблем в ромските махали в България представляват инфекциозните заболявания. Пренаселеността на кварталите и жилищата

силно затруднява izolацията на вирусоносителите и заболяванията често приемат епидемичен характер. Друг сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население. Уместни са мерките за провеждане на беседи, информационни кампании за хранене и отглеждане на деца, за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за семейно планиране и кампании за ползите от имунизациите и мотивирането им за редовното прилагане.

Здравеопазването на територията на община Николаево е организирано предимно в заведенията за извънболнична медицинска помощ.

Здравното обслужване на населението се осигурява чрез:

- обслужване от общопрактикуващи лекари и стоматолози;
- оказване на специализирана медицинска помощ;
- оказване на спешна медицинска помощ;
- училищно и детско здравеопазване.

ИЗВОДИ:

Основен проблем при ромското население е невъзможността да си плащат здравните осигуровки. Безспорно бедността е първият и най-сериозен фактор.

Масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянният стрес, нехигиеничните жилищни условия, ранните и чести раждания са причина за рязкото влошаване на здравето на ромите.

Непосилно е за тях заплащането на потребителските такси на общопрактикуващия лекар. Бедността е причина ромите да не са в състояние да закупват предписаните лекарства или да ги купуват твърде късно, когато състоянието на болния се е променило и това лечение вече не е ефективно.

Ромите не са в състояние да плащат и таксите в болниците. Самолечението е най-честата форма на лечение в ромските махали,

Непълноценното хранене е следствие от бедността и е голям проблем.

Това е фактор, който влияе особено сериозно върху децата, възрастните и хронично болните.

Общината планира лекции по ранна хигиена, ранна бременност, предпазване от нежелана такава и др., като за целта засили сътрудничеството с личните лекари и взаимодействието им с училищата и детските градини. Предвидени са дни за имунизации, особено за децата от ромски произход, в които прегледите и имунизациите да се извършват на място.

В община Николаево кампаниите за превенция на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред възрастното ромско население се извършват от личните лекари, както и в училищата в часа на класа.

Основните демографски характеристики на населението в община Николаево, които имат пряко отношение към системата на здравеопазване и потребностите от здравни услуги са:

- Застаряване на населението и стационарен тип възрастова структура в преход към регресивен с постепенно намаление на относителният дял на децата и лицата в трудоспособна възраст;
- Сnižаване на възрастовата граница на майките, в т.ч. във възрастта 12-14 години;
- Особености на демографските показатели при рисковите етнически групи.
- Значително по-висока раждаемост сред ромския етнос.

3. Жилищни условия и инфраструктура

Кадастрални карти има изработени за всички населени места на Община Николаево:

- за гр. Николаево и с. Едрево – одобрени през 2007 г.;
- за с. Елхово и с. Нова Махала – одобрени през 2010 г.

За Общия устройствен план за общината:

С решение №125/30.01.2014 г. и №164/30.05 2014 г. Общинският съвет възложи на Кмета на Община Николаево да предприеме необходимите действия за осигуряване на финансирането от държавния бюджет, което е заложено в § 123, ал. 2 от ЗИДЗУТ

Със свое решение №125/30.01.2014 г. и №164/30.05 2014 г. Общинският съвет възложи на Кмета на община Николаево да предприеме необходимите действия за осигуряване на финансирането от държавния бюджет, което е заложено в § 123, ал. 2 от ЗИДЗУТ – „финансирането на изработването на планове се подпомага и със средства от държавния бюджет”.

След предприетите действия от страна на общинска администрация и кмета на община Николаево факт е сключеното споразумение № РД-06-190/25.09.2014г. между МИП и Община Николаево – „Бенефициент”, като предмет на споразумението е частично финансово подпомагане за изработване на Общ устройствен план на Община Николаево - (ОУПО) със средства от държавния бюджет, който ще бъде разгледан от Съвета по архитектура към Общината през септември 2018 г. и при одобрение ще бъде внесен в Общинския съвет.

Изработена е екологичната оценка, приета от всички контролни институции. ОУПО е в Национален институт за недвижимо културно наследство гр.София за съгласуване.

Информация за актуалното състояние на жилищните условия на ромите в община Николаево:

Населено място	Територия с компактно ромско население
Гр.Николаево	200
с. Нова Махала	58
с.Елхово	17
с.Едрево	90

Сериозен проблем на община Николаево са ромските квартали и махали. Те са с преобладаващо незаконно изградени постройки, извън всякакви правила за устройство на територията. Застрояване без разрешение на жилища върху терени, които са общинска или частна собственост, противоречи на законовите и нормативни разпоредби, поради което освен че се явява незаконно, то е и негодно за обитаване, опасно за здравето на живущите в него и околните и се явява основен проблем на ромската общност в областта на жилищната среда. Болшинството от случаите са на незаконно строителство извън регулацията на населените места.

Ромските квартали в населени места на общината се намират в крайни райони и голяма част от тях са без благоустройство, полусъборени, често с четирима и повече обитатели на стая, почти няма изградена техническа инфраструктура – В и К мрежи, Електроснабдяване, телефони, улична настилка. Характерът на тези жилищни условия често се явява причина за възникване на заболявания и епидемии. Жилищните условия са ключов фактор за подобряване на ромската интеграция, но те трябва да са част от един цялостен подход, обхващащ други въпроси, като образованието, развитието на уменията, заетостта и здравеопазването.

По голяма част от ромите обитават примитивни жилища с изключително лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия. Начинът на живот на ромите да живеят в тясна семейна общност, препятства интеграцията.

Изводи:

- Като правило ромските домакинства притежават жилища, неотговарящи на стандартите и нормите, установени от закона;
- Около 80 % от ромските домакинства не притежават никакви жилища /незаконно и временно построените с подръчни материали и средства и не отговарят на никакви стандарти, поради което се счита, че това не са жилища/. Това важи особено за гр. Николаево и с. Едрево.
- Голям брой ромски жилища следва да бъдат премахнати частично, някои изцяло, за да влязат в категорията на жилищата, отговарящи на нормите и стандартите;
- Почти цялата улична мрежа с прилежащата ѝ инфраструктура в ромските квартали е под изискванията за стандарти и нормативи;
- В ромските махали – ниско ниво на хигиена на обществените места, риск от епидемии.

Целта на общината е изготвяне на цялостен ПУП за ромския квартал, отчуждаване на частни имоти с цел отреждането им за жилищно застрояване с отстъпено право на строеж на нуждаещи се роми. Предвижда се изграждане на нови жилищни сгради и запазване на възможните по-масивни такива сгради.

Последващо поетапно изграждане на адекватна инфраструктура – водоснабдяване, канализация и развитие на уличната мрежа ще допринесат за доближаване жизнените условия на ромите до тези на останалото население в общината.

4. Социална политика и заетост

Безработицата, особено дълготрайната безработица, ниското ниво на активност и недостатъчно ефективните програми са сред основните фактори за обедняване и социална изолация на ромския етнос. Неравнотойното положение на ромите е свързано основно с тяхното по-ниско равнище на образование и квалификация.

Образователна квалификация – преобладават лицата с начално образование, незавършено начално, основно образование и такива, които нямат никакво завършено образование.

Нивото на квалификация на работната сила пряко зависи от нейното образователно равнище. Липсата на образование и професия на ромите, както и ниската квалификация, са бариери пред заетостта и ги прави неконкурентни на трудовия пазар. Резултатът е нарастващ процент на безработица и огромен контингент от граждани за социално подпомагане. Поради липса на функционираща икономика общината няма собствени ресурси, за да се справи с нужните средства за социално подпомагане, което изостря социалното напрежение сред малцинствата.

Анализите на безработицата показват, че в образователната структура на безработните преобладават лицата с основно и по-ниско образование и без професионална квалификация. Поради това през последните години нараства необходимостта от обучение за ограмотяване и повишаване на професионалната квалификация на онази част от безработните, които са продължително безработни, именно поради липсата на образование и свързаната с това ниска професионална квалификация или липсата на такава.

Поради това основната алтернатива за реализация на лицата от ромски етнос остава включването им в програми и мерки за обучение и заетост, финансирани от държавния бюджет или със средства от Европейския социален фонд.

В община Николаево голям % от ромското население е безработно и получава помощи, чиито размери са недостатъчни, за да задоволят потребностите на многочисленните семейства. С тази етническа група са свързани проблеми от най-различен характер - инфраструктурни и благоустройствени, образователни, здравни, екологични, социални, културни и др. Състоянието на местната икономика, ниската степен на образование, липсата на квалификация още повече стеснява кръга от възможности за намиране на постоянна работа. Поради тези причини ромското население работи през летните месеци обща работа в селското стопанство като наемна работна ръка на частни селскостопански предприемачи и не придобива трайни трудови навици и умения. Тенденция на пазара на труда е ниско образованите безработни и тези без квалификация да намират най-трудно работа.

Според експерти от Дирекция „Бюро по труда“ голяма част от регистрираните в бюрата по труда лица от ромски произход са обезсърчени. Дълготрайната безработица често води до демотивация при търсене на заетост и безработните лица стават част от системата на социално подпомагане.

Безработицата и ниските доходи при тази общност обуславя рисковата група социално слаби лица и семейства, подпомагани с месечни социални помощи по ЗСПД и ППЗСП.

- Брой лица получаващи месечна помощ от ромски произход, които получават помощ по чл.9 от ППЗСП през 2017 година - 316 души;
- Брой лица получаващи месечна помощ от ромски произход самотни родители, които получават помощ по чл.9 от ППЗСП през 2017 година – 143;
- Многодетни семейства, получаващи помощ по чл.9 от ППЗСП през 2017 година – 126.

От месец февруари 2020 година започна изпълнението на Проект „Осигуряване на топъл обяд в община Николаево” по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, Операция „Осигуряване на топъл обяд 2020“, финансиран съгласно договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Агенция за социално подпомагане и Община Николаево. От услугата се ползват 300 души, от които 195 са от ромски произход. По населени места лицата от ромския етнос, които се ползват от услугата са както следва: град Николаево – 204, с. Нова махала – 91, с. Едрево – 87 и с. Елхово – 29 души. Трима от лицата (50%), раздаващи храна по пунктовете са от ромския етнос.

От месец септември 2019 г. Община Николаево по Закона за личната помощ има лични асистенти 11 на брой които са роми. По Закона за социалните услуги – Асистентска подкрепа имаме 2 дом. помощници от ромското съсловие.

Изводи:

- На базата на направените анализи се налагат следните по-важни изводи за състоянието и развитието на трудовия пазар в общината;
- Като трайна тенденция се явява дисбалансът между търсенето и предлагането на работна сила;
- Оформят се рискови групи на регионалния трудов пазар, които са неравностойни по отношение на останалите субекти, предлагащи работната си сила;
- Възможностите за успешна трудова реализация на малцинствата на сегашния етап са силно ограничени;
- Като неравностойни групи на трудовия пазар се оформят:

- младите необразовани;
- лицата с нисък образователен и квалификационен ценз;
- продължително безработните лица.

Интегрирани социални услуги – Проект за социално включване на община Николаево.

На територията на община Николаево започна предоставянето на пакет от интегрирани социални услуги и услуги за грижи за деца за родителите и децата от уязвими групи, както и за деца с увреждания и техните семейства. Социалните услуги са интегрирани – както по отношение на съвместната работа на различни специалисти с целевите групи, така и по отношение на самия характер на услугите.

Подходът към определяне на пакета интегрирани социални услуги стъпва на анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Николаево, Стратегията на общината за развитие на социалните услуги, както и на основните проблеми на децата и семействата, идентифицирани в Националната стратегия за детето 2008 – 2018 г..

При определянето на набора от социални услуги, освен това, се целеше тяхното предоставяне да дава възможност за превенция на рискове и подкрепа за преодоляване на рискови ситуации.

Целта на услугите е не само да се подкрепят семействата в отглеждането на децата, но и да се стимулират за по-голяма активност във всички сфери на живота с цел осигуряване на добра семейна среда за малките деца. Родителите ще имат възможност за комплексна подкрепа – от изцяло свързана с полагане на грижи за малки деца до консултиране относно възможностите за подобряване на тяхното образование, квалификация, шансове за заетост и т.н.

Услугите, които са предоставяни по Проект „Социално включване” освен посочената вече „Допълнителна подготовка за равен старт в училище” са :

- Формиране и развитие на родителски умения;
- Семейно консултиране и подкрепа;
- Здравна консултация за деца.

А) Услугата „Формиране и развитие на родителски умения” се предоставя чрез:

- Организирането на групи за консултация и подкрепа на бъдещи родители;
- Групи за консултации и подкрепа на деца от 0 до 3 годишна възраст;
- Групи за консултации и подкрепа на родители на деца от 3 до 7 годишна възраст;

- Индивидуална работа с деца, живеещи в рискова семейна среда. В тази услуга са обхванати 197 деца и техните семейства.

„Здравна консултация за деца” (от 0 до 3 год. и от 3 до 7 год.) цели:

- редовно наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата;
- превенция на детската заболеваемост, смъртност, неполагане на достатъчна грижа в семейството и други рискове в ранна детска възраст;
- достъпност за родители на новородени и на малки деца, които са уязвими, изолирани и/или не са регистрирани при общопрактикуващ лекар или не го посещават;
- осигуряване на мобилност – посещения в домовете на родителите, работа в общността за превенция на заболяванията, информирание и консултиране и т.н.
- В нея са обхванати 520 деца и техните семейства. На тях са осигурени и раздадени хигиенни и санитарни продукти.

Основно дейностите се изпълняват в следните населени места: гр. Николаево, с. Едрево и с. Нова Махала.

Дейностите в услуга „Здравна консултация за деца” се реализират от екип от консултанти, който включва :педиатър, стоматолог, медицинска сестра и медиатор.

Б) Основните дейности в услугата „Здравна консултация за деца” са:

- 1) Идентифициране на потребители на услугата „Здравна консултация” и мотивиране за включване на потребители, включително чрез работа на терен и посещения в домовете;
- 2) Организиране и провеждане на здравни консултации и подкрепа на родители с деца от 0 до 7 години под прякото наблюдение на педиатър;
- 3) Разработване на информационни материали за родителите;
- 4) Създаване и поддържане на база данни относно потребителите по отделните дейности и предоставените им услуги;
- 5) Провеждането на мобилна работа;
- 6) Подготовка и провеждане на дейности за популяризиране и обсъждане на услугите по проекта, включително и чрез разработване на информационни материали относно същността на здравната услуга;
- 7) Установяване на здравния статус на детето;
- 8) Измерване на височината и теглото на детето, главата, гръдния кош;
- 9) Следене на имунизационния календар, организиране на имунизациите в сътрудничество с личните лекари на децата, съдействие за регистрацията при общопрактикуващ лекар;
- 10) В услугата „Допълнителна подготовка за равен старт в училище” са обхванати общо 59 деца, подлежащи на записване в училище в първи клас.

Продължителността на услугите по проект „ Социално включване” е увеличена до края на 2019 г.

Здравен медиатор – от Община Николаево има подписано споразумение със Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори”. От 2016 г. с трудов договор към Община Николаево е назначен Здравен медиатор.

Основните задължения на здравния медиатор са :

- Работа с клиенти и подпомагане на непознатите със здравната система за получаване на достъп до здравни услуги;
- Посредничество между уязвими групи и здравни и социални служби;
- Работа със здравни специалисти и институции за повишаване на имунизационния статус на децата;
- Подпомагане при попълване на различни документи;
- Участие в организиране на здравни профилактични мероприятия и мероприятия за повишаване на здравната култура.

5. *Върховенство на закона и недискриминация*

Въпросът за равнопоставеността и недискриминацията намира правно основание в Конституцията и в законите на Република България, които изискват равно третиране на гражданите, без оглед на тяхната раса или етнос. Член 6 от Конституцията гласи: „(1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. (2) Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.” Този принцип е развит в Закона за защита срещу дискриминацията, съгласно който е създадена Комисия за защита от дискриминация (КЗД) като независим от изпълнителната власт орган

Един от основните проблеми на ромската общност е ниската правна култура, което прави невъзможни действия по превенция на престъпленията и рефлектира върху непознаване на правните възможности за защита.

Главните фактори пораждащи престъпността в ромската общност и в други общности в неравностойно положение са идентични. Те са свързани с проблеми като бедност, плачевни жилищни условия, безработица, неграмотност, участие в сивата икономика

Децата в риск са специфична група, чиито представители са жертва, а понякога и извършители на престъпления и противообществени прояви.

С децата с проблемно поведение приоритетно работи местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ и детските педагогически стаи /ДПС/ към РУ. Годишните отчети на МКБППМН сочат, че преобладаващо възпитателните дела се образуват за извършени кражби, но се увеличава броят на делата за агресивно поведение и хулиганство.

Голям е броят на децата, които са живели в среда, различна от традиционно семейната: отглеждани от един родител; живеещи при роднини (поради трайно или периодично отсъствие на родители, работещи в чужбина); живеещи в интернат или на квартира. Рискова група са и децата от многодетни семейства и семейства, създадени от много млади родители, които често също са деца.

Без съмнение за намаляване на противообществените прояви и престъпността в ромската общност и други общности в неравностойно положение е необходимо да се промени тяхното социалното положение, средата за обитаване, качеството на образование и т.н.

6. Култура и медии

Във всички населени места на територията на общината са регистрирани народни читалища. Те са важни центрове за съхраняване и развитие на любителското творчество и инициатива. В Културният календар на Общината всяка година се включват празниците на различните етноси. Културните институции от общината се стремят да привличат към дейностите си, децата и учениците от етническите групи. В читалищата са сформирани самодейни певчески и танцови състави.

Културната интеграция означава разширяване и задълбочаване на културните връзки между хората, независимо от тяхната етническа принадлежност и културни различия. За да се съхрани и развие културата на малцинствата, е необходимо да се откриват талантиливи представители на малцинствените общности и включването им в различни формации и културни инициативи, както и създаване на условия за съхраняване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства като част от националната българска култура. Да се съдейства за разработването и реализирането на проекти за културната интеграция на малцинствата; Да се стимулира участието на децата и учениците в пресъздаването на традиции и обичаи с цел изграждане у тях на нравствени и естетически ценности.

IV. Очаквани резултати

Усилията на Община Николаево са насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, представителите на малцинствената общност и неправителствените организации. Изграждането на такова сътрудничество и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност, с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни

програми, европейски проекти, информирани и превенция са залогът за бъдещо развитие.

Конкретно в края на периода на плана за действие се стремим да постигнем:

- Повишено качеството на образование на децата от ромския етнос;
- Устойчивост на процеса за интеграция;
- Обхващане на всички подлежащи на задължително обучение;
- Увеличаване броя на завършилите основно образование;
- Осигуряване на безплатни учебници и помагала на всички социално слаби деца;
- Увеличаване на посещаемостта на учебните часове от учениците застрашени от отпадане;
- Ограничаване броя на отпадналите ученици;
- Намаляване на ранните раждания и намаляване на родствениите бракове;
- Увеличаване на имунизираните от подлежащите за имунизация
- Увеличаване на информираността сред ромите;
- Брой ромски семейства обхванати от общинските социални програми;
- Брой заети, включени в квалификационни курсове от безработните;
- Брой обучени лица за нуждите на групите по аварийна и пазарна безопасност;
- Повишаване на екологична култура на учениците и младите хора от компактного ромско население;
- Подобен достъп на лицата от етнически малцинства до здравни и профилактични услуги;
- Подобряване на техническата инфраструктура в кварталите;
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.

V. Механизми за изпълнение на интеграционната политика

Изпълнението на Плана за действие е съвместна задача на органите на местната власт, Д"СП", Д"БТ", ПУ Гурково,МКБППМН към Община Николаево, детските и учебни заведения, здравни организации, граждански организации местния бизнес.

При изпълнението на Плана ще се съблюдава принципът на партньорство с местните общности и представители на целевата група.

Финансирането на дейностите за осъществяване на Плана ще се извърши със средства от общинския бюджет, републиканския бюджет и средства от европейските фондове.

VI. Мониторинг на изпълнението

Целта на мониторинга е да следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на Плана за действие. Натрупването на информация за резултатите от дейността е основата за извършването на оценка на изпълнението на Плана за действие.

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на Плана се отчита в административен мониторингов доклад. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението. Мониторингът изгражда капацитет за създаване, реализиране и изпълнение на качествени политики при оптимално съчетание на резултати с ресурси.

VII. Заключение

Интеграцията на ромите е проблем не на един етнос, а на цялото общество.

Ромите имат свое място в българското общество, защото те от векове са част от това общество, но къде точно ще бъдат зависи в не малка степен и от самите роми и от това, доколко ще съумеят да излъчат най-добрата част от своя етнос, която да им помогне да заемат полагащото им се място в обществото наравно с другите етноси.

За изпълнението на Плана за действие на община Николаево в изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност. Постигането на равенство, приобщаване и участие на ромите изисква сътрудничество на всички пряко ангажирани институции на национално, регионално и местно ниво в партньорство с гражданското общество и пълноценно участие на ромите в този процес. За да се реализира реален напредък до 2030 г., в който ромските общности в цялото си многообразие имат равни възможности и равно участие във всички сфери на живота се изискват съвместни действия от всички участници в процеса. Стратегията има рамков характер. Тя задава насоки на действия в приоритетни области за периода 2021 – 2030 г. Те могат да бъдат допълвани и актуализирани, съобразно динамиката на потребностите за развитие и предизвикателствата на социалноикономическата ситуация.

Планът за действие е приет на заседание на Общински съвет Николаево на 17.09.2021 г., с Решение № 277